

گنجینه سوال رایگان

+ پاسخ تشریحی

یاوران دانش

راه های ارتباطی با ما:

www.Dyavari.com

۰۲۱-۷۶۷۰۳۸۵۸

۰۹۱۲-۳۴ ۹۴ ۱۳۴

۱- از میان زیر به ترتیب، کدام بیت «ذوقافیتین» و قافیه کدام بیت نادرست است؟

- الف: چون به دستان زدن گشادی دست / عشق، هشیار و عقل گشتی مست
ب: شراب لعل می سازد عرق را روی گلگونش / قدح لبریز می گردد از لب‌های میگونش
ج: تو را این همه ایدر آراسته است / اگر شهریاری و گر خواسته است
د: از رخس خواهند جای بوسه ناهمیدگان / در حرم محراب می جویند این نادیدگان
- (۱) الف - ب (۲) ج - ب (۳) الف - د (۴) ج - د

۲- کدام عبارت «فاقد» ویژگی زبانی موجود در «کلیله و دمنه» است؟

- (۱) ملک پیلان با جملگی حشم به آب خوردن به سوی آن چشمه رفت و آن زمین خرگوشان بود.
(۲) هرگاه که دست در شاخی زند بار دیگر در سر آید و مثلاً سنگ راه در هر گام پای دام او باشد.
(۳) و لابد خرگوش را از آسیب پیل زحمتی باشد و اگر پای بر سر ایشان نهد، گوش مال تمام یابند.
(۴) از حقوق رعیب بر ملک آن است که هریک را بر مقدار مروّت و یک‌دلی به درجه‌ای رساند.

۳- مفهوم کدام ابیات یکسان است؟

- الف: به مصاف سرکشان در چو تو تیغ‌زن نخیزد / به سریر خسروان بر چو تو تاجور نیاید
ب: سرکشان را فکند تیغ مکافات ز پای / شعله را زود نشانند به خاکستر خویش
ج: مرد سرکش ز هنرها عاری است / پشت خم خاصیت پرباری است
د: هر که تیغ ستم کشد بیرون / فلکش هم بدان بریزد خون
- (۱) ب و د (۲) الف و ب (۳) الف و د (۴) ب و ج

۴- قافیه کدام بیت نادرست است؟

- (۱) ای پیک پی‌خجسته که داری نشان دوست / با ما مگو بجز سخن دل‌نشان دوست
(۲) آن‌کس که ازو صبر محال است و سکونم / بگذشت، ده انگشت فرو برده به خونم
(۳) چون من به نفس خویشتن این کار می‌کنم / بر فعل دیگران به چه انکار می‌کنم
(۴) کنی ناخوش به ما بر زندگانی / اگر از ما دمی دوری گزینی

۵- کدام عبارت، «فاقد» ویژگی زبانی موجود در «کلیله و دمنه» است؟

- (۱) عابدی را پادشاهی طلب کرد، اندیشید که دارویی بخورم تا ضعیف شوم.
(۲) اندر آن جهان اندر محل رؤیت، گروهانی که خداوند را ببینند، غایب شوند.
(۳) پیوسته نالان بود و خواب از وی بگسست و بر نعشی خفته بر دوش همی بردند.
(۴) اگر همگنان در تدارک این کار پشت در پشت نه ایستید، وکیل دریا را جرأت افزایش.

۶- همه موارد در ابیات زیر «کاملاً» یافت می‌شود؛ به جز:

«هرکه تأمل نکند در جواب / بیشتر آید سخنش ناصواب»

یا سخن آرای چو مردم به هوش / یا بنشین چون حیوانان خموش»

(۱) قالب ابیات مثنوی و سراینده آن نظامی گنجوی در قرن ششم است.

(۲) قافیه براساس قاعده ۲ سروده شده است و «ب و ش» حرف روی است

(۳) سروده فوق ضرب‌المثل «اگر گفتن سیم باشد، خاموشی زر است» تناسب مفهومی دارد.

(۴) ابیات فوق با بیت «کیست در این دیرگه دیرپای / کو لمن الملک زند جز خدای؟» هم‌وزن است.

۷- در کدام بیت «ذوقافیتین» به چشم می‌خورد؟

(۱) اگر با پدر جنگ جوید کسی / پدر بی گمان خشم گیرد بسی

(۲) یکی باز را دیده بر دوخته است / یکی دیده‌ها باز و پر سوخته است

(۳) مگر کان فرومایه زشت کیش / به کارش نیاید خر پشت‌ریش

(۴) یکی سر برآر از گریبان غم / به آرام دل با جوانان بچم

۸- در کدام بیت قافیه درونی براساس قاعده ۱ و تبصره قافیه سروده شده است؟

(۱) تا عشق و رندی است کیشم یکسان بود نوش و نیشم / من دشمن جان خویشم گر او بود دشمن من

(۲) تا در دلم جا گرفتی در سینه مأوا گرفتی / بوی گل و سوسن آید از چاک پیرامن من

(۳) من کیستم بینوایی با درد غم آشنایی / هر لحظه گردد بلایی چون سایه پیرهن من

(۴) بنشین چو گل در کنارم تا بشکفد گل ز خارم / ای روی تو لاله‌زارم وی موی تو سوسن من

۹- «قاعده و تبصره قافیه» در کدام ابیات یکسان است؟

الف - تا با تو آرمیده‌ام از خود رمیده‌ام / منت خدای را که چه خوش آرمیده‌ام

ب- از بس عرق شرم نشسته است به رویم / محروم ز نظاره آن روی نکویم

ج- بوی رحمان از یمن آمد دل و جان تازه شد / دل چه و جان چه جهان از بوی رحمان تازه شد

د- چندان به سر کوی خرابات خرابم / کاسوده ز اندیشه فردای حسابم

(۱) الف - ج (۲) الف - د (۳) ب - د (۴) ج - د

۱۰- «قاعده قافیه» در کدام بیت متفاوت است؟

(۱) چار دیوار قفس عشرت‌سرای ما بس است / شهربند دام باغ دلگشای ما بس است

(۲) چه پروا از عتاب و ناز عشاق بلاجو را / که عاشق مد احسان می‌شمارد چین ابرو را

(۳) گفتا برون شدی به تماشای ماه نو / از ماه ابروان منت شرم باد رو

(۴) همه شب راه دلم بر خم گیسوی تو بود / آه از این راه که باریک‌تر از موی تو بود

۱۱- کدام گروه، «همگی» شاعران نیمه دوم قرن پنجم و قرن ششم اند؟

- (۱) نظامی گنجه‌ای - فردوسی - سنایی - عطار
- (۲) ناصر خسرو - شهید بلخی - فرخی سیستانی - خاقانی
- (۳) خواجه عبدالله انصاری - کسائی - ناصر خسرو - رودکی
- (۴) جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی - خاقانی - انوری - سنایی

۱۲- وزن عروضی سروده زیر کدام است؟

«آسمان صاف و شب آرام / بخت خندان و زمان رام»

- (۱) فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن
- (۲) فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن
- (۳) فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعل
- (۴) فاعلاتن فعلاتن فاعلاتن فعلاتن

۱۳- «قاعده و تبصره قافیه» در کدام ابیات یکسان است؟

- الف- صبا تو نکهت آن زلف مشکبو داری / به یادگار بمانی که بوی او داری
 - ب- سینه مالا مال درد است ای دریغا مرهمی / دل ز تنهایی به جان آمد خدا را همدمی
 - ج- دیدم به خواب دوش که ماهی برآمدی / کز عکس روی او شب هجران سرآمدی
 - د- بیا با ما مورز این کینه داری / که حق صحبت دیرینه داری
- (۱) الف - ج (۲) ب - ج (۳) ب - د (۴) ج - د

«بانک سوال موسسه یاوران دانش»

۱۴- حروف اصلی قافیه در کدام بیت (مصوت + صامت + صامت) است؟

- (۱) در زلف تو بند بود داد دل ما / در بند کمند بود داد دل ما
- (۲) پرسیدم از هلال که قدت چرا خم است / گفتا خمیدن قدم از بار ماتم است
- (۳) بر زلف تو باید که ره شانه ببندند / یا مشک فروشان در کاشانه ببندند
- (۴) هان ای دل عبرت‌بین از دیده عبر کن هان / ایوان مداین را آینه عبرت دان

۱۵- مفهوم کدام بیت، متفاوت با سایر ابیات است؟

- (۱) من اول روز دانستم که با شیرین درافتادم / که چون فرهاد باید شست دست از جان شیرینم
- (۲) گر عزم جفا داری سر در رخت اندازم / و راه وفاگیری جان در قدمت ریزم
- (۳) مشکل است از درد و داغ عشق دل برداشتن / ورنه می‌دادم به سیلاب فنا این خانه را
- (۴) به تیغم گر کشد دستش نگیرم / وگر تیرم زند منت پذیرم

۱۶- کدام بیت با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟

- «گر تو گرفتارم کنی من با گرفتاری خوشم / و ر خوار چون خارم کنی ای گل بدان خواری خوشم»
- (۱) جفا پل بود بر عاشق شکستی / وفا گل بود بر دشمن فشاندی
 - (۲) طرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد / داغ و دردی کز تو باشد خوش‌تر است از باغ ورد
 - (۳) تیر بلای او را جز دل هدف نباشد / تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد
 - (۴) گرم بازآمدی محبوب سیم‌اندام سنگین‌دل / گل از خارم برآوردی و خار از پای و پای از گل

۱۷- توضیح روبه‌روی کدام بیت، در مورد قافیه درست است؟

- (۱) سپه را تو باش این زمان پیشرو / تویی کینه‌خواه جهان‌دار نور (قاعده‌ی ۱)
- (۲) ناقه‌ی جسم دلی را بنده باش / تا شوی با روح صالح خواجه‌تاش (ذوقافیتین)
- (۳) دوش از در میخانه کشیدند به دوشم / تا روز جزا مست ز کیفیت دوشم (ش: حرف روی)
- (۴) خدایا مقصر به کار آمدم / تهی‌دست و امیدوار آمدم ((یم) حروف الحاقی)

۱۸- قاعده‌ی قافیه در مقابل کدام بیت، غلط آمده است؟

- (۱) ای برادر بشنوی رمزی ز شعر و شاعری / تا ز ما مثنی گدا کس را به مردم نشمیری (قاعده‌ی ۲)
- (۲) چون من به ره سخن فراز آیم / خواهم که قصیده‌ای بیاریم (قاعده‌ی ۲)
- (۳) اگر محوّل حال جهانیان نه قضاست / چرا مجاری احوال برخلاف رضاست (قاعده‌ی ۱)
- (۴) در پای تو تا زلف چلیپای تو افتاد / بس دل که از این سلسله در پای تو افتاد (قاعده‌ی ۱)

۱۹- کدام بیت، براساس قاعده و تبصره ۱ قافیه سروده شده است؟

- (۱) رفتی و نام تو ز زبانم نمی‌رود / و اندیشه‌ی تو از دل و جانم نمی‌رود
- (۲) از پسته‌ی تنگ خود آن یار شکر بوسه / دوشم به لب شیرین جان داد به هر بوسه
- (۳) زهی خورشید را داده رخ تو حسن و زیبایی / در لطف تو کس بر من نبندد گر تو بگشایی
- (۴) میر من خوش می‌روی کاندلر سر و پا میرمت / خوش خرامان شو که پیش قد رعنا میرمت

۲۰- کدام ابیات «فاقد» ردیف است؟

- الف) من قصه خویشان بدو چون گویم / ترک است و به چوگان بزند چون گویم
- ب) تنگ شد از غم دل، جای به من / یک دل و این همه غم وای به من
- ج) مشو تا توانی ز رحمت بری / که رحمت برندت چو رحمت بری
- د) گدایی که بر خاطرش بند نیست / به از پادشاهی که خرسند نیست
- هـ) خوش آن‌که نگاهش به سر و پای تو باشد / آینه صفت محو تماشای تو باشد

- (۱) ب ج - د (۲) ب - د - ه (۳) الف - ج - د (۴) الف - ج - ه

۲۱- کدام بیت «ذوقافیتین» است؟

- (۱) کودکی در پیش تابوت پدر / زار می‌نالد و برمی‌کوفت سر
- (۲) حيله آموزان جگرها سوخته / فعل‌ها و مکرها آموخته
- (۳) فتنه و آشوب و خون‌ریزی مجوی / بیش از این از شمس تبریزی مگوی
- (۴) این سخن نه هم ز درد و سوز گفت / خوابناکی هرزه گفت و باز خفت

۲۲- در کدام بیت «قاعده‌ی قافیه» متفاوت است؟

- (۱) خوش آن‌که حلقه‌های سر زلف واکنی / دیوانگان سلسله‌ات را رها کنی
- (۲) اولین گام از سمند عقل را پی می‌کنی / وادی بی‌متهای عشق را طی می‌کنی
- (۳) زان فشانم اشک در هر ره‌گذاری / تا به دامان تو ننشیند، غباری
- (۴) این چه دامی است که از سنبل مشکین داری / که به هر حلقه‌ی آن صد دل مسکین داری

۲۳- متن زیر از کدام اثر برگزیده شده است و گوینده‌ی آن چه کسی است؟

«فرمان بزرگوار از خدای نامدار می‌گوید ... بندگان من، مرا پرستید و مرا خوانید و مرا دانید که آفریدگار منم؛ کردگار نامدار، بنده‌نواز آمرزگار منم؛ مرا پرستید که ...»

- (۱) اسرارالتوحید - محمد بن منور
(۲) مناجات‌نامه - خواجه عبدالله انصاری
(۳) کشف‌الاسرار - ابوالفضل میبدی
(۴) ترجمه‌ی تفسیر طبری - محمد بن جریر طبری

۲۴- در میان آثار زیر، «چند اثر منظوم و چند اثر مثنوی» به ترتیب، به چشم می‌خورد؟

«شاد بهر، سندبادنامه، شاهنامه ابومنصوری، حدودالعالم، مناظرات اسدی توسی، روض‌الجنان، الابنیه، گرشاسب‌نامه، خوان اخوان، قابوس‌نامه، طبقات الصوفیه، حدیقه الحقیقه»
(۱) چهار - هشت (۲) پنج - هفت (۳) شش - شش (۴) هفت - پنج

۲۵- قافیه در کدام بیت «غلط» است؟

- (۱) مرا چون خلیل آتشی در دل است / که پنداری این شعله بر من گل است
(۲) اجل ناگهان در کمینم کشد / همان به که آن نازنینم کشد
(۳) نه خود را به آتش به خود می‌زنم / که زنجیر شوق است در گردنم
(۴) گدایی که از پادشاه خواست دخت / قفا خورد و سودای بیهوده پخت

۲۶- قافیه در کدام بیت «یک گروه قیدی» است؟

- (۱) ای تاب داده گیسو حالی است بر دل من / از تاب بی‌حسابت وز پیچ بی‌شماره
(۲) آشفته‌گان عشقت گیرم که جمع گردند / جمع از کجا توان کرد دل‌های پاره پاره
(۳) با این سپاه مژگان از خانه گر درآیی / تسخیر می‌توان کرد شهری به یک اشاره
(۴) از لعل و چشمت آخر دیدی که شد فروغی / ممنوع به یک تبسم، قانع به یک نظاره

۲۷- در کدام بیت، قافیه «غلط» است؟

- (۱) پس این پیر از آن طفل نادان‌ترست / که از بهر مردم به طاعت درست
(۲) مرا چون خلیل آتشی در دل است / که پنداری این شعله بر من گل است
(۳) سر از کوی صورت به معنی کشید / قلم بر سر حرف دعوی کشید
(۴) به نزدیک من شبرو راهزن / به از فاسق پارسا پیرهن

۲۸- در همه‌ی ابیات قافیه درست است؛ به جز:

- (۱) خویشتن را عارف و واله گنی / خاک در چشم مروّت می‌زنی
(۲) ناگهان تمثال گرگ هشته‌ای / سر برآورد از فراز پشته‌ای
(۳) گفت یک گوشه است آن باغبان / هست این جا گرگ و او را پاسبان
(۴) گر می‌سر کردن حق ره بُدی / هر جهود و گبر از او آگه بُدی

۲۹- تعداد جناس در کدام بیت، بیش‌تر است؟

- (۱) چشمه‌ی چشم من از سرو قدت یافته آب / رشته‌ی جان من از شمع رخت یافته تاب
- (۲) تا جان بود از مهر رخس برنکنم دل / گر میر نهد بدم و گر پیر دهد پند
- (۳) دل به دست یار و غم در دل بماند / خارم اندر پای و پا در گل بماند
- (۴) من با غم دل ساخته و سوخته در تب / و او از دم دود من دلسوخته در تاب

۳۰- همهی موارد از رخدادهای عمده برای زبان فارسی در سده‌ی سوم تا میانه‌ی سده‌ی پنجم است؛ به‌جز:

- (۱) گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار
- (۲) در آمیختن زبان فارسی با مفردات و ترکیبات زبان عربی
- (۳) آمیختگی با واژه‌ها، نام‌ها و لقب‌های غیر رایج در عصر غزنوی و سلجوقی
- (۴) گسترش فارسی دری و آمیزش آن با کلمات و لغات نواحی مرکزی و غربی ایران

۳۱- قافیه در کدام بیت، نادرست است؟

- (۱) من کی‌ام آن‌را که شرح آن دهم / و ر دهم آن شرح، خط بر جان نهم
- (۲) چون بدیدش یاد آورد آن خویش / بی‌طمع شد ز اشتر آن یار و خویش
- (۳) مر مرا این‌جا شکایت شکر شد / کفر ایمان گشت و ایمان کفر شد
- (۴) می‌نماید مار اندر چشم مال / هر دو چشم خویش را نیکو بمال

۳۲- قافیه در همهی ابیات درست است؛ به‌جز:

- (۱) از همه باشد به حقیقت گزیر / از تو نباشد که نداری نظیر
- (۲) ای خنده‌ی تو راهزن کاروان قند / ما نیش عشق خورده و لعل تو نوش‌خند
- (۳) گر چه آتش نیز هم جسمانی است / نه ز روح است و نه از روحانی است
- (۴) تو آنچ از تو سزد گفتی و کردی / غم جان من بیچاره خوردی